

11.11.2024

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 6.11.2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (jäljempänä työsuojeluviranomainen) lausuu hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 179/2024 vp) seuraavaa:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan mm., että työntekijän oleskelulupaan liittyvä työnteko-oikeus laajennetaan oikeudeksi tehdä töitä todetulla työvoimapula-alalla. Tältä osin työsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota erityisesti ulkomaalaislain 81 c §:ään esitettäviin muutoksiin ja niiden selkeyteen. Työnteko-oikeuden jatkuminen työvoimapula-aloilla jää esitetyn säännöksen sanamuodon perusteella epäselväksi. Työsuojeluviranomainen pitää säännöksen epäselvyyttä ongelmallisena sekä valvonnan että etenkin rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen näkökulmasta, koska työnteko-oikeudettomaan työskentelyyn liittyy rangaistuksen uhka.

Epäselvyyttä aiheuttaa erityisesti se, että työnteko-oikeuden alkamiseen ja päättymiseen työvoimapula-alalla ei esityksen perusteella sovellettaisi ulkomaalaislain 81 c §:n 1 momentin yleistä säännöstä, vaan siitä säädettäisiin 81 c §:n uudessa 2 momentissa. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että säännöskohtaisten perustelujen mukaan *oikeus tehdä töitä työvoimapula-alalla liittyy aina voimassa olevaan työntekijän oleskelulupaan, eikä olisi oleskeluluvasta irrallinen oikeus*. Lisäksi säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että *työnteko-oikeuden jatkuvuuden kannalta jatko-oleskelulupavaiheessa sovellettaisiin pykälän 3 momenttia*. Työnteko-oikeus jatkuisi

11.11.2024

työvoimapula-alalla, jos se olisi alkanut ennen luvan päättymistä ja jatko-oleskelulupahakemus olisi vireillä.

Säännöskohtaisista perusteluista ilmenee siten tarkoitus, että työnteko-oikeuden kesto työvoimapula-alalla olisi sidottu työntekijän oleskelulupaan perustuvan työnteko-oikeuden keston. Esitetyn 81 c §:n 2 momentin sanamuodon perusteella voi perustellusti kuitenkin jäädä siihen käsitykseen, että työnteko-oikeus työvoimapula-alalla ei jatkuisi jatko-oleskelulupahakemuksen käsittelyaikana. Esi-
tetyssä 2 momentissa nimenomaisesti säädetään, että työnteko-oikeus työvoimapula-alalla *päättyy oleskeluluvan voimassaolon päättyessä*.

Työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan sääntely olisi selkeämpi, mikäli työvoimapula-alan osalta työnteko-oikeuden alkaminen ja päättymisen määräytyisivät 81 c §:n 1 momentin yleisen säännöksen mukaan samoin kuin sen on perusteluiden mukaan tarkoitettu määräytyvän jatkolupaa haettaessakin 3 momentin yleisen säännöksen mukaan. Tällöin esitetyssä 2 momentissa säädettäisiin vain työvoimapula-aloihin liittyvän työnteko-oikeuden jatkumisesta silloin, kun asetuksella säädettävään luetteloon työvoimapula-aloista tulee muutoksia.

Lisäksi esitettyyn 81 c §:n 2 momenttiin sisältyy epäselvyys siitä, miten työnteko-oikeus tietyllä pula-alalla määräytyy silloin, kun työsuhte samojen osapuolten välillä jatkuu katkeamattomana, mutta työsuhte muodostuu kahdesta tai useammasta peräkkäisestä, määräaikaista työsopimuksesta. Epäselväksi jää, onko tällöin oikeus työskennellä koko työsuhteen ajan sillä työvoimapula-alalla, joka oli voimassa ensimmäistä työsopimusta solmittaessa vai määräytyykö oikeus erikseen kunkin peräkkäisen määräaikaisen työsopimuksen osalta kunkin sopimuksen alkaessa voimassa olevan asetuksen mukaan. Säännöksen selkeyttäminen olisi tärkeää sekä työntekijöiden, työnantajien että valvovan viranomaisen kannalta.

Johtaja

Eerik Tarnaala

Lakimies

Noora Haapa-alho

Tämä asiakirja ESAVI/41152/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/41152/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Haapa-alho Noora 11.11.2024 15:55

Ratkaisija Tarnaala Eerik 12.11.2024 08:51